

Тема 5. Аудит виробничих запасів

Метою аудиту виробничих запасів є встановлення законності, достовірності і доцільності здійснених операцій з виробничих запасів підприємства і правильності їх відображення в обліку.

Завдання проведення аудиту виробничих запасів: оцінити стан аналітичного та синтетичного обліку виробничих запасів, які здійснювало підприємство за період, що перевіряється; виконати перевірку своєчасності та правильності відображення в обліку виробничих запасів; здійснити перевірку додержання підприємством вимог нормативних документів, які регламентують порядок ведення обліку виробничих запасів.

Анкету перевірки виробничих запасів подано в таблиці 5.1. У програмі аудиту виробничих запасів відображає основні процедури для вирішення основних завдань аудиторської перевірки.

Таблиця 5.1 – Анкета перевірки виробничих запасів

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
1	2	3	4	5	6
1	Скільки років Ви працюєте на підприємстві? 0-1				
	1-5				
	5 і більше				
2	Який метод вибуття запасів використовується на підприємстві:				
	- fifo; - середньозваженої собівартості				
3	Надходження виробничих запасів оформлюються: - накладна; - товарно-транспортна накладна; - прибутковий ордер; - Акт про приймання матеріалів?				
4	Відпуск у виробництво оформлюються:				
	- Лімітно-забірна картка;				
	- Накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів; - Матеріальний звіт?				
5	Чи можна відпускати виробничі запаси без довіреності?				
6	Чи використовується для обліку виробничих запасів на складі Картка складського обліку матеріалів?				
7	Чи використовується для взаємозв'язку складського та бухгалтерського обліку Відомість обліку залишків матеріалів на складі?				
8	На якому рахунку обліковуються виробничі запаси:				
	- 20;				
	- 23;				
	- 26; - 28.				
9	Чи є на підприємстві наказ про облікову політику?				
10	Як відображається в обліку отримання виробничих запасів від постачальника на умовах наступної оплати:				
	- Дт 201 Кт 311 - Дт 201 Кт 631				

	- Дт 201 Кт 361				
11	Як відображається в обліку відпуск матеріалів у виробництво:				
	- Дт 23 Кт 201				
	- Дт 201 Кт 23				
	- Дт 26 Кт 201				
12	Як відображається в обліку отримання виробничих запасів від підзвітної особи:				
	- Дт 201 Кт 372				
	- Дт 372 Кт 301				
	- Дт 372 Кт 201				
13	Як відображається в обліку внесення виробничих запасів в статутний капітал підприємства:				
	- Дт 201 Кт 46				
	- Дт 201 Кт 40				
	- Дт 201 Кт 631				
14	Яка періодичність проведення інвентаризації виробничих запасів:				
	- раз на рік;				
	- двічі на рік;				
	- не проводиться?				
15	Як ведеться облік виробничих запасів:				
	- вручну;				
	- автоматизовано;				
	- комбіновано?				
16	Хто приймає рішення про закупівлю та відпуск у виробництво виробничих запасів:				
	- керівник;				
	- головний бухгалтер;				
	- начальник виробництва				

Одержавши в процесі попереднього планування дані про підприємство, аудитор приступає до розробки загального плану аудиту виробничих запасів (табл. 5.2). План аудиту є документом організаційно-методологічного характеру та складається з переліку робіт на основних етапах аудиту і строків їх виконання із зазначенням джерел інформації. Аудит виробничих запасів підприємства авторами рекомендується проводити в кілька етапів.

Таблиця 5.2 – Загальний план проведення аудиту виробничих запасів

Етап аудиторської перевірки	Аудиторські процедури	Аудиторські докази	Період Проведення	Виконавці
Підготовчий	Знайомство з бізнесом клієнта, визначення аудиторського ризику, планування аудиту виробничих запасів	Статут підприємства, Звіти попередніх, перевірок, накази.		
Основний	Перевірити правильність визначення залишку виробничих запасів на початок періоду. Перевірити правильність віднесення до виробничих запасів. Перевірити правильність оформлення первинних документів з виробничих запасів. Перевірити правильність віднесення виробничих запасів	Накладна, товарно-транспортна накладна, прибутковий ордер, акт про приймання матеріалів, лімітно-забірна картка, накладна-вимога на відпуск		

Етап аудиторської перевірки	Аудиторські процедури	Аудиторські докази	Період Проведення	Виконавці
	до субрахунків. Перевірити правильність оцінки запасів при надходженні. Перевірити правильність оцінки запасів при їх використанні. Перевірити правильність кореспонденції рахунків з виробничих запасів. Перевірити правильність відображення вартості у Балансі. Перевірити правильність визначення залишку виробничих запасів на кінець періоду.	(внутрішнє переміщення) матеріалів, матеріальний звіт, картка складського обліку матеріалів, відомість обліку залишків матеріалів на складі, доручення, журнал, Головна книга, Баланс		
Завершальний	Складання аудиторського звіту і висновку.	Звіт		

При первісному аудиті, процедури аудиту будуть залежить від рівня довіри до результатів попереднього аудиту. Якщо аудит буде базуватися на даних попереднього аудиту, то необхідно уважно вивчити його робочі документи або детально організацію обліку виробничих запасів, чи адекватним був підхід попереднього аудитора. Програму аудиту виробничих запасів наведено в таблиці 3.3.

Для вирішення поставлених завдань аудиту виробничих запасів пропонуємо робочі документи аудитора, які на думку авторів стануть обґрунтованими доказами якісного проведення аудиту виробничих запасів.

Таблиця 5.3 – Програма аудиту виробничих запасів

№	Мета	Перелік аудиторських процедур	Критерії якості	Метод перевірки	Код робочого документа	Період проведення	Виконавець	Примітки
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Впевнитись у відповідності залишку на початок виробничих запасів	Перевірити правильність визначення залишку виробничих запасів на початок періоду	А, Б, Г, Є	Документальний, арифметичний, суцільний	ВЗ-1			
2	Впевнитись у правильності віднесення до виробничих запасів	Перевірити правильності віднесення до виробничих запасів	А, Б, В, Г	Документальний по суті, арифметичний, вибірковий	ВЗ-2			
3	Впевнитись у правильності і повності оформлення первинних документів	Перевірити правильність оформлення первинних документів	А, Б, В, Г, Д	Документальний формальний, по суті, вибірковий	ВЗ-3			
4	Впевнитись у правильності віднесення виробничих запасів до відповідних субрахунків	Перевірити правильність віднесення виробничих запасів до субрахунків	А, Б, В, Г, Д	Документальний по суті, арифметичний, вибірковий	ВЗ-4			
5	Впевнитись у правильності оцінки запасів при надходженні	Перевірити правильність оцінки запасів при надходженні	А, Б, В, Г, Е	Документальний по суті, арифметичний, вибірковий	ВЗ-5			
6	Впевнитись у правильності оцінки запасів при їх використанні	Перевірити правильність оцінки запасів при їх використанні	А, Б, В, Г, Е	Документальний по суті, арифметичний, вибірковий	ВЗ-6			

Продовження таблиці 5.3

1	2	3	4	5	6	7	8	9
7	Впевнитись у правильності кореспонденції рахунків з виробничих запасів	Перевірити правильність кореспонденції рахунків з виробничих запасів	А, Б, В, Г, Д	Документальний по суті, арифметичний, вибірковий	ВЗ-7			
8	Впевнитись у правильності відображення вартості у Балансі	Перевірити правильність відображення вартості у Балансі	А, Б, В, Г, Е	Документальний по суті, арифметичний, вибірковий	ВЗ-8			
9	Впевнитись у правильності визначення залишку виробничих запасів на кінець періоду	Перевірити правильність визначення залишку виробничих запасів на кінець періоду	А, Б, Г, Є	Документальний, арифметичний, суцільний	ВЗ-9			
Критерії якості аудиторської перевірки: наявність - А; правдивість – Б; права та зобов'язання – В; повнота – Г; вимірювання – Д; оцінку вартості – Е; подання і розкриття – Є.								

Питання для самоконтролю.

1. У чому полягає мета аудиту виробничих запасів?
2. У чому полягають завдання проведення аудиту виробничих запасів?
3. Яку послідовність документування має аудит виробничих запасів?
4. Які елементи є складовими форми анкети щодо перевірки виробничих запасів?
5. З яких складових складається форма загального плану щодо проведення аудиту виробничих запасів?